

دستورالعمل اجرایی آیین نامه کارهای سخت و زیان آور

با توجه به آیین نامه اجرایی بند «۵» جزء «ب» ماده واحده قانون اصلاح تبصره «۲» الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱، مصوب سال ۸۰ موضوع تصویبنامه شماره ۵۸۳۵۲/ت/۹۶۰ هـ مورخ ۸۰/۱۲/۲۷ هیات محترم وزیران ضمن ارسال قانون و آیین نامه مزبور، چگونگی ارایه درخواست و بررسی و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور توسط کمیته استانی و استانداردسازی محیط کار به ترتیب زیر تعیین می گردد:

بخش اول- نحوه ارایه و رسیدگی به درخواست متقاضیان مشاغل سخت و زیان آور

۱ - به منظور رسیدگی به درخواست متقاضیان و تطبیق و تشخیص مشاغل آنان به عنوان مشاغل سخت و زیان آور کمیته استانی به ترتیب مقرر در ماده «۸» آیین نامه تشکیل می گردد.

۲ - بیمه شدگان شاغل در کارهای سخت و زیان آور باید تقاضای خو در طبق فرم شماره «۱» پیوست و کارفرمایان کارگاه یا سایر مراجع مدعی سخت و زیان آور بودن شغل یا مشاغل کارگاه تقاضای خود را طبق فرم شماره «۲» پیوست به اداره کل کار و امور اجتماعی استان یا اداره کار و امور اجتماعی شهرستان محل سکونت خود تحویل و رسید دریافت نمایند. عدم اعلام نظر کارفرما یا خودداری از امضاء فرم شماره «۱» که توسط بیمه شدن متقاضی تکمیل می گردد مانع از دریافت تقاضا توسط اداره کل کار و امور اجتماعی و رسیدگی آن نمی گردد.

۳ - رئیس کمیته استانی موظف است درخواست بیمه شده و سایر متقاضیان مشاغل سخت و زیان آور به شرح فرم های «۱» و «۲» مندرج در بند «۲» را به ترتیب ثبت آنها در اداره کل کار و امور اجتماعی استان، به کارشناسان مذکور در ماده «۲» آیین نامه ارجاع و پس از دریافت گزارش آنان جهت رسیدگی و اظهار نظر در دستور کار کمیته استانی قرار دهد.

۴ - کمیته استانی موظف است با تطبیق شغل یا مشاغل مندرج در فرم های شماره «۱» و

«۲» با توجه به مشاغل سخت و زیان آور موضوع ماده «۱۲» آیین نامه به شرح بخش دوم این بخشنامه و گزارش کارشناسان در مورد سخت و زیان آور بودن یا نبودن هر یک از مشاغل ذکر شده در فرم تقاضا اظهار نظر نموده و نظر کمیته در ذیل فرم مذکور و در محل تعیین شده درج و پس از امضاء کلیه اعضای حاضر در جلسه، فرم مزبور عیناً طی فرم شماره «۳» پیوست جهت بررسی سایر شرایط و اقدامات بعدی به شعبه تامین اجتماعی محل پرداخت حق بیمه ارسال و رونوشت نامه نیز جهت اطلاع بیمه شده یا سایر افراد متقاضی فرستاده شود.

۵ - کارشناسان موضوع ماده «۲» آیین نامه پس از اینکه درخواست بیمه شدن و سایر متقاضیان مشاغل سخت و زیان آور از سوی رییس کمیته استان به آنها ارجاع گردید، موظفند با مراجعه به کارگاه و بررسی مشاغل مورد ادعای متقاضیان، گزارش خود را با ذکر دلایل تهیه و در صورتی که شغل مورد نظر را سخت و زیان آور تشخیص دهند، نوع آن را نیز از نظر گروه «الف» یا «ب» ماده «۱» آیین نامه تعیین نمایند.

بخش دوم - کارهای سخت و زیان آور

تعیین و تشخیص کارهای سخت و زیان آور عیناً به موجب ماده ۱۲ آیین نامه فوق الذکر خواهد بود.

در مورد کارهای سخت و زیان آور مشاغل موجود در تاسیسات ملی و مهم مانند نیروگاه‌ها و شبکه‌های برق و انتقال نیرو، پالایشگاه‌ها و شبکه‌های نفت و گاز و... توسط شورای عالی حفاظت راساً سیاستگذاری و آن را به کمیته‌های استانی جهت اجرا ابلاغ می‌نماید. کمیته‌های استانی موظفند در مورد متقاضیان تاسیسات مذکور براساس سیاست‌ها و دستورالعمل‌های شورای عالی حفاظت عمل نمایند.

بخش سوم - استاندارد سازی محیط کار

به منظور نظارت بر ایمن سازی عوامل و شرایط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه مربوطه و سایر قوانین موضوعه واحدهای تابعه

وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تامین اجتماعی موظفند اقدامات زیر را انجام دهند:

۱ - کمیته استانی موظف است فهرست کارگاه‌هایی را که مشاغل آنها را سخت و زیان آور تشخیص می‌دهد در پایان هر ماه به اداره کل کار و امور اجتماعی استان و معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی مربوطه ارسال نماید.

۲ - در اجرای بند «۱» ماده «۲» ادارات کل کار و امور اجتماعی استان‌ها و معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی مربوطه مکلفند آن دسته از کارگاه‌هایی را که مشاغل آنها سخت و زیان آور شناخته شده است به طور مستمر مورد بازرسی قرار داده و گزارش اقدامات انجام شده را در اجرای تبصره ماده «۵» به کمیته استانی ارایه و نسخه‌ای از آن را برای شعبه تامین اجتماعی مربوطه ارسال نمایند. هر یک از مراجع فوق موظفند هنگام ارایه خدمات به کارفرمایان کارگاه‌های مذکور حداقل یک نوبت در سال گواهی لازم مبنی بر بهبود وضعیت کارگاه متضمن نوع اقدامات انجام شده را از کارفرما اخذ نمایند.

۳ - با توجه به قسمت دوم بند «۱» ماده «۲» آیین نامه وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند در مورد کارگاه‌هایی که پس از تصویب قانون یاد شده تاسیس می‌گردد به درخواست کارفرما برای صدور گواهی رعایت ایمنی و بهداشت و استاندارد بودن آنها طبق قانون کار رسیدگی و در صورت احراز شرایط قانونی گواهی لازم را صادر و به کارفرما ارایه نمایند. اداره کل کار و امور اجتماعی مکلف است از ادامه فعالیت‌ها کارگاه‌های جدید التاسیس فاقد گواهی مذکور جلوگیری نماید.

۴ - با توجه به تبصره ماده «۴» آیین نامه، معاونت‌های بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی موظفند نتایج معاینات پزشکی موضوع ماده مذکور را به شعب تامین اجتماعی ارسال نمایند. در صورتی که معاینات خارج از مراکز بهداشتی، درمانی تحت پوشش وزارت بهداشت انجام شده باشد، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تمهید لازم برای اعلام نتایج به سازمان تامین اجتماعی را فراهم خواهد کرد.

۵ - شعب تامین اجتماعی موظفند در مورد بیمه شدگان شاغل در مشاغل سخت و زیان آور، گواهی انجام معاینات پزشکی موضوع بند «۲» ماده «۲» آیین نامه اجرایی را حداقل سالی

یک بار و حداکثر تا پایان شهریور ماه از کارفرمای مربوطه دریافت و در پرونده فنی بیمه شدن ضبط و نگهداری نمایند. سازمان مکلف است در صورت عدم ارایه گواهی مذکور مراتب را جهت اقدامات قانون به وزارتین کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید.

۶ - در صورتی که عدم انجام تعهدات مذکور در بندهای «۱» و «۲» جزء «الف» ماده واحده قانون توسط کارفرما منجر به ایجاد فرسایش جسمی و روحی بیمه شده گردد، شعب تامین اجتماعی مکلفند تعهدات قانونی را نسبت به بیمه شده انجام و خسارات وارده را با توجه به ماده (۶۶) قانون تامین اجتماعی از کارفرمای مربوطه مطالبه و دریافت نمایند. تشخیص این امر به عهده کمیته‌های استانی خواهد بود.

۷ - در صورتی که گزارش کارشناسان حاکی از عدم حذف یا کاهش عوامل زیان آور و بیماری‌زای محیط کار باشد و موضوع مورد تایید کمیته استان قرار گیرد، کمیته موظف است مراتب را به وزارت کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت اقدام لازم مطابق قانون کار اعلام نماید.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش وزیر کار و امور اجتماعی مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی
پزشکی